

РЕШЕНИЕ

№ 371

гр. Плевен, 11.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛЕВЕН в публично заседание на трети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ТАТЯНА Г. БЕТОВА

при участието на секретаря ЕВГЕНИЯ М. РУСЕВА
като разгледа докладваното от ТАТЯНА Г. БЕТОВА Гражданско дело № 20234400100145 по описа за 2023 година

Иск с правно основание чл.79, ал.1 ЗЗД вр. чл.430 и сл. от ТЗ, вр. чл. 18 Закона за кредитиране на студенти и докторанти и чл.86, ал.1 ЗЗД.

Делото е образувано по постъпила искова молба от „КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ“ ЕАД /преди „РАЙФАЙЗЕНБАНК БЪЛГАРИЯ“ ЕАД- гр.София/, като в хода на производството е конституирана като правоприемник на ищеца „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“ АД, с която искова молба срещу Д. Х. /гражданин на Великобритания/ е предявен осъдителен иск за заплащане на сумата в общ размер на 30 070.47лв. по чл.79, ал.1 от ЗЗД във вр. с чл.432, ал.1 от ТЗ и по чл.86 ЗЗД, с петитум: да бъде осъдена ответницата да заплати на ищеца общата сума от 30 070.47лв., в т.ч. главница в размер на 25 662.30лева, от която: редовно падежирали главници за периода от 15.10.2020г. до 15.02.2023г. в размер на 4973.70лв. и предсрочно изискуема главница в размер на 20 688.60 лв.; редовна (възнаградителна) лихва в размер на 3 807.51лева, начислена за периода от 15.10.2020г. до 15.02.2023г. вкл. и в размер на 32.18 лв. върху предсрочно изискуема главница, начислена за периода от 15.02.2023г. до 22.02.2023г. вкл.; обезщетение за забава в размер на 568.47 лева, начислено за периода от 15.10.2020г. до 22.02.2023г. вкл., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на завеждане на исковата молба – 23.02.2023г. до

окончателното им изплащане.

В исковата молба се твърди, че с Договор за студентски кредит от 10.05.2013г., сключен между „Райфайзенбанк (България)“ЕАД и Д. Х., банката е отпуснала на кредитополучателят студентски кредит в размер на 64542.36лева, с краен срок за погасяване - 15.02.2030г. Съгласно уговореното в чл. 1.1. от Договора, кредитът е отпуснат с цел заплащане на 12 броя такси за обучение на кредитополучателя, всяка в размер на 5378.53лв. и поради това е усвояван поетапно до размер 26 892.65лв., представляваща усвоена и непогасена главница, съгласно условията на Договора.Ищецът се позовава на чл. 430, ал. 2 от ТЗ, съгласно който, договорът за банков кредит е лихвоносен, и на чл.3.1 от Договора, в който е постигнато съгласие между страните, че възнаградителната (редовна) лихва по кредита е в размер на 7% за целия му срок. Кредитополучателят ползва при погасяване гратисен период от 82 месеца, съгл.чл. 4.2. от Договора, считано от датата на сключване на Договора до 05.02.2021г., през който не дължи плащане на главница и лихва по кредита. По време на гратисния период се начислява лихва върху усвоената част от кредита, като начислената лихва се капитализира годишно.

В исковата молба се твърди, че въпреки тази клауза от договора, банката не е капитализирала редовната лихва, начислявана през гратисния период, като същата единствено е отложена до влизане на кредитополучателя в погасителен план и тя става изискуема с обявяване на предсрочна изискуемост на същия.Твърди се още, че страните отнапред са определили размера на обезщетението за забава при погасяване на главницата по кредита - чл. 3.2. от Договора, съгл. който при забава в плащане на дължими суми, кредитополучателят дължи лихва за забава ОЛП плюс 10 пункта годишни върху забавената сума.Съгласно чл.4.8 от Договора кредитът е следвало да бъде погасен на 120 равни анюитетни месечни вноски, дължими на 15-то число от съответния месец, считано от 15.03.2022г. до 15.02.2030г., съгласно погасителен план-неразделна част от договора.

Ищецът се позовава на чл.6 от Договора, съгласно който банката има право да обяви Кредита за предсрочно изискуем, при неплащане на три последователни погасителни вноски.Съгласно титулната част на Договора и чл.9.3 от същия, кредитополучателят е посочил адрес за кореспонденция гр. Плевен, ул. ***, като се е съгласил на този адрес да бъде призоваван и да

получава всякакви съобщения свързани с отпуснатия кредит. В чл.9.4 кредитополучателят е оправомощил лицето Ч. В. М., с адрес гр. Плевен, бул. ***, съгласно чл.107, ал.2 ГПК, да получава всякакви книжа и съобщения от съдебните органи в производства, образувани от банката срещу него, за събиране на вземанията си. Ищецът твърди, че е изпълнил всички свои задължения, по договора за студентски кредит от 10.05.2013г. Ответницата не е изпълнила задълженията си по същия, като е допуснала неплащане на повече от три последователни погасителни вноски от 15.10.2020г. до 15.02.2023г., поради което ищецът заявява, че с настоящата искова молба упражнява правото си по чл. 6. от Договора във връзка с чл. 432 от ТЗ да обяви цялата ползвана и непогасена сума за предсрочно изискуема, считано от датата на получаването на препис от исковата молба от ответника. Поради липса на изпълнение на задълженията по договора, ищецът счита, че е носител на вземанията, посочени в петитума на исковата молба. Позовава се на чл. 79 и чл. 86 от ЗЗД и посочва, че възнаградителният характер на редовната лихва и санкционният характер на неустойката не препятстват приложимостта на чл. 86 от ЗЗД, тъй като задължението за заплащането им е самостоятелно и независимо от задължението за обезщетение по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД /Решение № 73/29.06.2011 г. на ВКС по т. д. № 683 по описа за 2010 г., 1-во т. о., ТК/. Претендира и всички направени по делото разноски, включително юрисконсултско възнаграждение в размер на 400лв., на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК.Към исковата молба са приложени : Фотокопие от Договор за студентски кредит от 10.05.2013г., заедно с погасителен план към него; Фотокопия на искане за студентски кредит от 25.04.2013г.; Фотокопия на искания за усвояване на средства от студентски кредит - 8 броя; Фотокопия на уверения по чл.10, ал.3 от ЗКСД-9бр., Фотокопия на платежни документи за платени семестриални такси по см. на Медицински университет гр. Плевен-5бр., Извлечения от сметка на кредитополучателя, Справка по чл. 366 от ГПК и Погасителен план, без капитализация на лихвата, писмо за обявяване на предсрочна изискуемост с изх.№ 810-50/22.02.2023г.

В срока по чл. 131, ал. 2 ГПК е постъпил писмен отговор от ответницата Д. Х., чрез назначения и особен представител адв. Т. И. Т., в който е взето следното становище : Ответницата счита исковете за допустими, но неоснователни и недоказани.Оспорва ги изцяло.Мотивите за

това са: На първо място се отбелязва, че Ковид пандемията обхваща част от гратисния период и от срока, в които задълженията са изискуеми. Счита, че поради въведеното извънредно положение на 13 март 2020г., се е стигнало до отлагане на плащанията по кредитите. Тъй като този „гратисен“ период е обвързан с пандемията, каквито са и изискванията на Европейския банков орган, отсрочването на вноските по кредити е приложимо за просрочия след 1 февруари 2020г. и най-късно до края на 2020г. Също така през 2020г. е въведен мораториум върху плащанията от БНБ след като Европейският банков орган (ЕБО) обяви насоки за мораториум върху плащанията по кредити, отпускани от търговските банки и които БНБ изрично приема да спазва на 03.04.2020г. В насоките е определено, че при наложен мораториум няма да настъпват автоматично неблагоприятните последици от неизвършване на плащане и че кредитите няма автоматично да бъдат обявявани за просрочени. С насоките на ЕБО се указва, че мораториумът върху плащанията няма да води до класифициране на експозициите като необслужвани, когато мерките са основани на национално законодателство или на частна инициатива за целия банков сектор, договорена и предлагана от съответните кредитни институции.

Ответницата счита, че във връзка с това, банката е следвало да съобрази, че падежите на вноските ще настъпват на дати, различни от първоначалния погасителен план, който е представила с ИМ, т.е. всяка вноска ще има нов срок за заплащане, съответно от друга дата кредитополучателят ще е в забава. По същество срокът на мораториума е гратисен и не се отразява на сумите по кредита. Банковият мораториум е пречка да настъпи твърдяната от ищеца предсрочна изискуемост с начална дата 15.10.2020г. и крайна - 15.02.2023г. Поради това не са налице условията за обявяване на кредита за предсрочно изискуем и неиздължените вноски по кредита не са 29, а по-малко, при приспадането на броя на дължимите анюитетни вноски за срока на пандемията - от 15.03. 2020г. до 15.12.2020г.

Ответницата, чрез адв. Т. И. счита, че за легитимното предявяване на ИМ и за настъпване на последиците на предсрочната изискуемост следва да се счита датата на уведомяване на особения представител, а не датата на предявяване на иска, нито датата, на която е съставен от банката документ за обявяване на предсрочна изискуемост с

изх.номер 810-50/22.02.2023г. Този извод се подкрепя и от функцията на особения представител, който не е пълномощник по см. на ГПК и ЗЗД.Изтъква, че предсрочна изискуемост по см.на чл.60, ал.2 ЗКИ и съгласно ТР 4/18.06.2014г. на ВКС по т.д.4/2013г. - ОСГТК, се обявява с отправяне на изявление от кредитора до длъжника, че ще счита целия кредит или непогасения остатък от него за предсрочно изискуеми, а действието ѝ настъпва от момента на получаване от длъжника на волеизявлението на кредитора в горния смисъл и то ако са били към този момент налице обективните факти, обуславящи възникването на това потестативно право на кредитора. Този начин на упражняване на правото е приложим и в случая, защото е заведен осъдителен иск срещу длъжника по реда на общия исков процес. В настоящия случай за изявление за настъпване на предсрочна изискуемост следва да се счита не исковата молба, а датата на получаване на препис от нея от особения представител на ответника. Без значение е от коя дата и дали въобще банката счетоводно трансформира кредита в изцяло предсрочно изискуем.

В отговора се изтъква и това, че разноски, съгласно договора за кредит, не се дължат. В тази връзка не следва последно постъпилата от длъжника сума (926лв.) да погасява освен законна лихва и въпросните разноски. Дори да се предположи, че разноските представляват сумата, заплатена за експертиза, те не следват от договора за кредит (не са предмет на договора и не са отпуснати от банката на кредитополучателя) и не са присъдени в полза на ищеца, за да бъдат дължими и погасявани. По договора съдебни разноски не се дължат и на основание неизпълнение на договора не могат да бъдат претендирани.

Особения представител счита, че следва да се направи ново изчисление, което да вземе предвид възраженията по-горе, моли да бъде допълнена задачата на вещото лице, което да даде заключение на каква стойност възлизат задълженията за главница, лихва за забава и договорна лихва при: предсрочна изискуемост, настъпила на датата на получаване на ИМ от особения представител на ответника (21.07.2023г.) и какво е погасено със сумата от 926лв, платена от длъжника по кредита, без да се вземат под внимание разноски, формирани извън предмета на договора (извън главница, лихва за забава и договорна лихва). Ответницата прави и възражение за

изтекла в нейна полза погасителна давност, като счита, че давностният срок е петгодишен и започва да тече от момента, в който задължението е станало изискуемо. За всяка отделна част от дълга тече отделен давностен срок и със заплащането на всяка анюитетна вноска се прекъсва давността, заплаща се част от целия дълг, а разпределение на сумата се извършва на база погасителния план, уговорен между страните. Самите погасителни вноски не са периодични плащания, а съгласие на кредитора да приеме изпълнение на части и представляват частични плащания по договора. Договорната лихва представлява цената за ползването на предоставената като кредит парична сума и е включена в дължимата анюитетна вноска и не следва да се изчислява отново и да се добавя повторно. За нея срокът на погасителната давност също е петгодишен. Предвид това, ответницата счита, че претенцията за главница и договорна лихва са погасени по давност за периода от 10.05.2013 до 25.02.2018г. Признава, че банката е уговорила гратисен период, който обхваща посочения период, но по време на него се начисляват и главница, и лихва, видно от приложения от ищеца погасителен план и от клаузите по договора за кредит. Банката сама се е съгласила с това условие и сама се е поставила в неизгодна позиция. Страните не могат да договарят погасителна давност, различна по продължителност от тази по закон, нито да се откажат от такава предварително, уговаряйки че за тях давност не тече. В тази връзка, за ищеца съществува друг правен път да защити, но не и този, който е предприел. Поради изложеното, моли да бъде отхвърлена исковата претенция.

Съдът, като взе предвид становищата на страните, обсъди събраните по делото доказателства, прецени ги по реда на чл. 12 ГПК, съобрази изискванията на закона, приема за установено следното от фактическа и правна страна: От „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“ АД като правопреемник на „КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ“ ЕАД гр.София, с предишно наименование „РАЙФАЙЗЕНБАНК БЪЛГАРИЯ“ ЕАД-гр.София, са предявени осъдителни искове против Д. Х. /гражданин на Великобритания/, за заплащане на сумата в общ размер на 30 070.47лв., на основание чл.79, ал.1 от ЗЗД, вр. с чл.432, ал.1 от ТЗ, вр. чл.18 Закона за кредитиране на студенти и докторанти и иск по чл.86 ЗЗД, с петитум: да бъде осъдена ответницата да заплати на ищеца главница в размер на 25 662.30лева, възнаградителна лихва в размер на 3 807.51лева, начислена за периода от 15.10.2020г. до 15.02.2023г.; обезщетение за забава в размер на

568.47 лева, начислено за периода от 15.10.2020г. до 22.02.2023г. вкл., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на завеждане на исковата молба – 23.02.2023г. до окончателното им изплащане.

Безспорно е сключването на процесният договор за кредит между страните, с описани подробно в исковата молба клаузи. Безспорно е и усвояването на сумата по същия, с оглед на установеното от ВЛ Т. И. с приетата СЧЕ. Не се оспорва от ответницата и материалната легитимация на ищеца по предявения иск. На 10.05.2013г. „Райфайзенбанк България“ ЕАД е сключила договор за студентски кредит, по силата на който Банката е отпуснала на кредитополучателя Д. Х. кредит в размер на 64 542.36лв., като съгласно чл. 1.1. от договора кредита е предоставен за заплащане на 12 броя такси за обучение от по 5378.53лв.Срокът на договора е 15.02.2030г., като е уговорено плащането на /чл.4.8./ 120 месечни анюитетни вноски от по 1000.33лв.Кредитът е усвояван поетапно до размера на сумата 26 892.65лв., представляваща усвоената главница.В договора е посочено, че кредитополучателят ползва 82 месеца гратисен период, считано от датата на сключването му до 15.02.2020г. През този период не се дължи заплащане на лихва и главница. В чл.4.4. е уговорено, че по време на гратисният период /10.05.2013-15.02.2020г./ банката начислява лихва върху усвоената част от кредита, която лихва се капитализира към главницата годишно. Договореният лихвен процент е фиксиран в размер на 7%, а при забава на плащанията се дължи лихва за забава в размер на ОЛП увеличен с 10 пункта надбавка.Съгласно договора, банката има право да обяви кредита за предсрочно изискуем в случай, че кредитополучателят не предостави на банката документ от съответното висше училище, удостоверяващ качеството му на студент или докторант с право да се запише за следващ семестър за два поредни семестъра, както и при неплащане от страна на кредитополучателя на три последователни погасителни вноски/чл.6.2/.

Спорно е дължи ли ответницата исковата сума, от кога следва да се счита за изцяло предсрочно изискуем кредита, какъв е размерът на дълга на ответницата, като се вземат предвид направените от ответницата възражения за недействителност на клаузата за годишна капитализация на изтекли през гратисния период лихви и за изтекла погасителна давност през периода 10.05.2013г.-25.02.2018г.

За да се произнесе по спора, съдът взе предвид следното:

Посочените по-горе договорни клаузи са съобразени от вещото лице Т. И. и взети предвид при изготвяне на заключението на назначените основна и допълнителна съдебно-счетоводни експертизи за размера на дължимите суми. Видно от заключенията, които не са оспорени от страните и като компетентно изготвени, се възприемат от съда, от прегледаните счетоводни документи и извлечения на банковата сметка на длъжника, ВЛ е установило, че по кредита са усвоени суми в общ размер 26 892.65лв., които съгласно договора са преведени по посочената в него сметка на Медицински университет-Плевен, поетапно - на отразените в заключението дати. За погасяване на вземането на банката, от ответницата са заплатени общо 15 750лв. преди подаване на исковата молба и 926лв. след завеждане на делото или общо 16 676лв.

За гратисния период/10.05.2013-15.02.2020г./ банката е начислила възнаградителна лихва в размер на 12 984.01лв., като е извършена капитализация при нейното изчисляване. Видно от изчислението направено от ВЛ на възнаградителната лихва изтекла през гратисния период/без капитализация/, същата е в размер на 11 048.10лв., изчислена само върху усвоената сума от 26 892.65лв. Тъй като не се твърди до завеждане на делото да е обявявана на ответницата по надлежен ред, предсрочната изискуемост на студентския и кредит, е извършено изчисление на задължението по договора в два варианта – към датата на подаване на ИМ на 23.02.2023г. и към момента на връчване на препис от нея на особеният представител на ответника на 21.07.2023г. Установено е, че към датата на връчване на книжата на особения представител на ответницата Д. Х., с платената от нея обща сума от 16 676лв. същата е погасила част от задълженията си по договора за студентски кредит, при гратисен период от 10.05.2013г. – 15.02.2020г., а именно: отложена възнаградителна лихва в размер на 11 048.10лв., изтекла през гратисния период; възнаградителна лихва за периода 15.03.2020г. – 15.07.2021г.; начислена мораторна лихва върху просрочени главници в размер на 571.78лв. и главница за периода 15.03.2020г.-15.06.2021г. в размер на 2 597.74лв. Остатъкът от задължението е в размер, както следва : просрочена главница от 15.07.2021г. до 10.07.2023г. в размер на 4575.34лв. и предсрочно изискуема/от 21.07.2023г./ главница в размер на 19 719.57лв. или общо главница в размер

на 24 294.91лв.; договорна лихва от 15.06.2021г. до 20.07.2023г. в размер на 3 193.65лв.; мораторна лихва върху просрочени главници от 15.07.2021г. до 21.07.2023г. в размер на 462.12лв. или общо дължимата сума от ответницата, съгл. допълнителната ССч експертиза, е в размер на 27 950.68лв.

Установява се от представената по делото справката ОД на МВР – Плевен /л. 100/, че ответницата Д. Х. не е имала статут на пребиваване в страната и няма данни за адрес на пребиваване. От справката за пътуване на лицето е установено, че е напуснало страната на 09.02.2019г. през ГКПП Аерогара София и няма отразено ново влизане.

При така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните изводи:

Между страните е налице облигационно отношение, по договор за студентски кредит от 10.05.2013г. Студентският кредит е регламентиран в специален закон - Закона за кредитиране на студенти и докторанти (ЗКСД), с който са разписани условията и реда за кредитиране на студенти и докторанти с държавна финансова подкрепа. Качеството кредитополучател по този закон притежава лице, което отговаря на изискванията по чл. 3, ал. 1 от ЗКСД, в т.ч. да притежава качеството "студент" и гражданин на страна – членка на ЕС или на ЕИП, които изисквания са били налице към момента на сключване на договора. Дейността по отпускането на кредитите по този закон се извършва само от банки, които са сключили с министъра на образованието типов договор, уреждащ правата и задълженията на държавата и банките във връзка с участието в системата за кредитиране на студентите и докторантите, съгл. чл.6, ал.1 от закона и банката-ищец е сред тези правни субекти. Типовият договор е утвърден от Министъра на образованието и науката и от Министъра на финансите, след съгласуване с Националния съвет за кредитиране на студентите и докторантите и обнародван в ДВ. Законът урежда въпросите: за максималния размер на кредита; за недължимост на суми през периодът от сключването на договора за кредит до изтичане на една година от първата дата за провеждане на последния държавен изпит или защита на дипломна работа съгласно учебния план за съответната специалност, през т.н. гратисен период; за начина на формиране на общия размер на задължението на кредитополучателя след изтичане на гратисния период; за началния момент на дължимост на вноските по кредита; за срока

на цялостно погасяване на задълженията; за максималния размер на възнаградителната лихва /7%/, с изрично предвидена нищожност на клаузи от договорите, предвиждащи по-висок размер на договорната лихва. Изрично е регламентирано /чл.17, ал.5 ЗКСД/ приложимост на чл. 143 - 148 Закона за защита на потребителите, относно неравноправни клаузи в договорите за студентски кредит, като сключени от потребител.

Кредитополучателят е бил студент в Медицински университет – Плевен, като процесния договор съответства на типовия договор и при сключването му са спазени изискванията на ЗКСД. Договорът за кредит е съставен двуезично - на български и английски език и е подписан от ответницата на всяка страница. Установи се, че кредитът е усвоен до размера 26 892.65лв. за заплащане на съответните такси за обучение в МУ-Плевен. Няма спор, че гратисният период по процесния кредит е изтекъл на 15.02.2020г. като кредитополучателката е започнала обслужването му, превеждайки ежемесечно суми за погасяване на вземанията на банката, което се установява от основното заключение на ССЧЕ. От заключението на вещото лице се установява също, че с постъпилите суми са погасени главниците до 15.06.2021г. и възнаградителни лихви до 15.07.2021г., включени в дължимите анюитетни вноски, съгл. погасителния план на л. 52 от делото. Това неизпълнение е обусловило правото на кредитора по чл.6.2 да обяви кредита за предсрочно изискуем и да изиска връщане на дължимите суми по него преди настъпване на договорения краен срок за издължаване – 15.02.2030г. На л.61 от делото е приложено писмо изх. № 810-50/22.02.2023г. до длъжницата, с което е посочено, че е допуснала просрочие след 15.10.2020г. до 22.02.2023г., което е основание банката да обяви кредита за предсрочно изискуем, но няма данни и не се твърди това писмо да е било връчено на ответницата на адреса в гр.Плевен/по договора/. Клаузата на чл. 6.2. от договора, предвижда право на банката да обяви кредита за предсрочно изискуем при неплащане на три последователни месечни вноски. ЗКСД е специален спрямо ЗПК, ЗКИ и разпоредбите на глава двадесет и осма, раздел трети от ТЗ, но това не означава, че са дерогирани общите разпоредби на посочените закони, касаещи основанията за обявяването на предсрочна изискуемост. Договорът на общо основание е договор за банков кредит и доколкото, със специални норми, в ЗКСД не са преуредени определена категория отношения, се прилагат общите такива. Липсва такава норма в ЗКСД, с която

да се дерогира приложението на чл. 432, ал. 1 ТЗ, поради което и неплащането на вноските по кредита е основание за обявяването му за предсрочно изискуем.

Предсрочната изискуемост настъпва с достигане на изявлението на банката до длъжника, което не е сторено преди завеждане на делото. Едва с настоящата искова молба е изпълнено задължението на банката да уведоми длъжника за упражненото право на предсрочна изискуемост на цялото задължение по кредита, за да се породят целените с него правни последици. Обективизираното в исковата молба волеизявление за предсрочна изискуемост е достигнало до длъжника с получаването на препис от нея от назначения му особен представител на 21.07.2023г. Съдът, на основание чл. 235, ал. 3 ГПК, следва да вземе предвид този факт, настъпил след предявяване на иска, който факт е от значение за спорното право. Съгласно решение № 198/18.01.2019 г. по т.д. № 193/2018г. на ВКС, I ТО, в хипотезата на осъдителен иск за заплащане на суми по договор за кредит, в исковата молба по който е обективизирано изявление, че кредиторът упражнява правото си да направи целия дълг по кредита предсрочно изискуем, поради осъществяване на предвидените в договора или закона предпоставки, връчването на особения представител представлява надлежно уведомяване на длъжника - ответник. Настоящият случай е именно такъв.

Съдът намира, че клаузата на чл. 4.4 от договора, предвиждаща, че начислената през гратисния период лихва се капитализира годишно, е нищожна на основание чл. 26, ал. 4, вр. чл. 10, ал. 3 от ЗЗД вр. с чл. 24, ал.1 от ЗКСД. Налице е анатоцизъм, при който изтекли отложени лихви са олихвявани/капитализирани/годишно. Клаузата на чл.4.4 от договора противоречи на императивната норма на чл. 24, ал.1 от ЗКСД, която регламентира общия размер на задължението на кредитополучателя след изтичане на гратисния период, включващо :1. главницата, чийто размер се определя от сумата на отпуснатите средства за такси и/или издръжка и 2. лихвата, дължима от кредитополучателя за срока на договора за кредит. Нормата на чл. 24, ал.1 от ЗКСД има защитен характер и не позволява включването на други задължения и разходи по кредита, още по-малко уговорената в договора сложна лихва, която е забранена за прилагане спрямо физически лица, а се прилага спрямо търговци и то при определени условия.

Поради изложеното, следва да се приеме, че клаузата на чл.4.4 от договора, допускаща анатоцизъм, се явяват неравноправна и противоречаща на закона, което води до нейната нищожност. Нищожността на съответната клауза не води до нищожност на целия договор, защото неприложимите поради неравноправния им характер клаузи могат да бъдат заместени от съответната правна норма, на която противоречи. Както се посочи, начисляването на лихва върху лихва, съгласно чл. 10, ал. 3 ЗЗД, е допустимо само при изрична уговорка между търговци, каквото качество кредитополучателят няма, поради което клаузата е нищожна и се замества на основание чл. 26, ал. 4 от ЗЗД от императивната разпоредба на закона. Поради изложеното, следва да бъде съобразено заключението на ВЛ Т. И. по допълнителната задача, като се определи размера на задължението, без капитализацията на договорната лихва, изтекла през гратисния период. Неоснователно е възражението на ответника за погасяване по давност на вземането на банката за периода от 10.05.2013г. – 25.02.2018г. Преди всичко, периодът от 10.05.2013г. до 15.02.2020г., съгласно договора за студентски кредит, е гратисен, поради което самото отлагане на падежа на първото плащане, погасяващо дълга, за след датата 15.02.2020г. сочи, че не се касае за бездействие на кредитора, което да бъде санкционирано с погасяване на вземането му за сочения период.

При така изложеното, съдът приема съобразявайки посоченото по-горе заключение на ССЧЕ, че исковата претенция е основателна и доказана и следва да бъде уважена за главница в размер на 24 294.91лв. и за договорна лихва в размера на 3 193.65.90лева за периода 15.06.2021г. – 20.07.2023г., както и мораторна лихва в размер на 462.12лв. за периода 15.07.2021г. – 21.07.2023г. Сумата на главницата се дължи, ведно със законната лихва върху нея, считано от 22.07.2023г. За разликата до 25 662.30лв. – главница, за разликата до 3839.69лв. - договорна лихва и за разликата до 568.47лв. мораторна лихва, исковите претенции са неоснователни и следва да бъдат отхвърлени.

При този изход на делото, ответницата следва да бъде осъдена да заплати и направените по делото разноски от ищеца, съразмерно на уважените икове. За направени разноски в размер общо на 5 376.42лв., в т.ч. и за юрисконсултско възнаграждение, съобразно уважената част от исковите

претенции, ищецът има право на разноските в размер на 4 997.41лв. Ответницата следва да заплати и разноски за експертиза в размер на 200лв. в полза на Бюджета на Плевенски ОС.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Д. Х., гражданин на ВЕЛИКОБРИТАНИЯ, родена на ***г., с паспорт на Обединеното кралство № ***, с неизвестен адрес в РБългария, **да заплати** на „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“ АД, като правопреемник на „Кей Би Си Банк България“ ЕАД/преди „Райфайзенбанк България“ ЕАД/, със седалище и адрес на управление гр. София, ***, ЕИК 000694959, представлявано от С. А. Г. и Т. В. М.-изпълнителни директори, на основание чл.79 ал.1 ЗЗД, вр. чл.430 от ТЗ, вр. чл.18 от Закона за кредитиране на студенти и докторанти **сумата 24 294.91 лева**, представляваща главница; **сумата 3 193.65 лева**, представляваща договорна (възнаградителна) лихва, начислена за периода от 15.06.2021г. до 20.07.2023г., **сумата 462.12 лева**, представляваща мораторна лихва, начислена за периода от 15.07.2021г. до 21.07.2023г., ведно със законната лихва върху главницата от 24 294.91лв., считано от 22.07.2023г. до окончателното и заплащане-дължими по договор за студентски кредит от 10.05.2013г. като **ОТХВЪРЛЯ** предявените иски за разликата до 25 662.30лв.-главница, 3839.69лв. – договорна лихва и 568.47лв. мораторна лихва, като неоснователни.

ОСЪЖДА Д. Х., гражданин на Великобритания, родена на ***г., с паспорт на Обединеното кралство № ***, с неизвестен адрес в РБългария, **да заплати на основание чл.78, ал.1 ГПК на** „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“ АД, като правопреемник на „Кей Би Си Банк България“ ЕАД/преди „Райфайзенбанк България“ ЕАД/, със седалище и адрес на управление гр. София, ***, ЕИК 000694959, представлявано от С. А. Г. и Т. В. М.-изпълнителни директори **сумата 4 997.41лева** за направени по делото разноски.

ОСЪЖДА Д. Х., гражданин на Великобритания, родена на ***г.,

с паспорт на Обединеното кралство № ***, с неизвестен адрес в РБългария, да заплати на Плевенски ОС разноски по делото в размер на 200лева.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Великотърновски апелативен съд, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Плевен: _____